

bulteno

de Esperantista Klubo en Prago 5/1993
de Esperantista Klubo en Brno 4/1993 (206)

Poslední sen Julese Verna

"Esperanto je jednoduchý, flexibilní, harmonický jazyk, který je vhodný jak pro elegantní prózu, tak pro harmonické verše. Je schopen vyjádřit všechny myšlenky a i ty nejjemnější pocity duše. Je ideálním mezinárodním jazykem." - To jsou věty z posledního románu francouzského spisovatele Julese Verna. O tom, že Jules Verne byl esperantistou, se všeobecně ví nejméně od roku 1977, kdy tento fakt zveřejnili ve věstníku francouzských esperantistů (Franca Esperantisto, listopad-prosinec, str.88) Marcel Delcourt a Jean Amouroux. Díky jim dnes víme, že Verne dobře znal problematiku mezinárodních jazyků. Když byl v roce 1903 založen Klub esperantistů v Amiensu, kde Verne tehdy žil, spisovatel bez váhání přijal nabídku stát se jeho čestným předsedou. Krátce nato se v Celosvětové ročence esperanta, vydané v nakladatelství Hachette, objevila spisovatelova adresa. Verne se tehdy rozhodl věnovat esperantu svůj nejnovější román s pracovním titulem "Voyage d'études" (Studijní cesta). Avšak 24. března 1905 Jules Verne ve věku 77 let zemřel a román, společně s několika jeho dalšími literárními projekty, zůstal nedokončen. Jeho syn Michel později vydal desítku románů, které sám napsal podle námětů z otcovy pozůstalosti - a pod jeho jménem. Tento osud potkal i román Studijní cesta, který dnes známe jako Podivuhodné dobrodružství výpravy Barsacovy (naposled u nás vydán v roce 1993 nakladatelstvím Mustang s.r.c. v Plzni). V tomto románu však o esperantu není ani zmínky.

Co vlastně Verne o esperantu napsal, to bychom se mohli jen dohadovat, kdyby v dubnu 1993 nebylo došlo k nečekanému objevu prvních 50 Vernem skutečně napsaných stránek románu Studijní cesta. Vydalo je nedávno pařížské vydavatelství Cherche Midi společně s dalšími nalezenými a dosud neznámými rukopisy ze spisovatelovy pozůstalosti pod titulem "San Carlos et autres récits inédits" (San Carlos a jiné poprvé vydané povídky). Esperanto mělo hrát v románu významnou roli "nejrychlejšího prostředku šíření civilizace" v ideálním a jeho zásluhou prosperujícím státě uprostřed Afriky. Ale myšlenka, že vedle některého ze světových jazyků může v Africe (nebo jinde na světě) k dorozumění a k rychlejšímu pokroku civilizace lépe sloužit esperanto, je ještě dnes značně revoluční a pro mnohé i nevítaná. Zdá se, že Michel Verne se ji prostě neodvážil ve "Výpravě Barsacově" použít.

Část z nedopsaného Vernova románu v esperantském překladu Istvána Ertla byla publikována v listopadovém čísle revue Esperanto (1993), které na obálce přináší i dobovou fotografiu J. Vérna s učebnicí esperanta. Celý text bude v esperantu vydán jako jarní literární příloha revue francouzských esperantistů Franca Esperantisto 1994.

(podle článku Istvána Ertla zpracoval K.D.)

Konference Etnoj kaj Naturo (Lidská společenství a příroda)

Z iniciativy známého ruského esperantisty Lva Medvedeva, doktora biologie, se v roce 1995 uskuteční v Popradě mezinárodní konference Etnoj kaj naturo (Lidská společenství a příroda). Podle prvních ohlasů se zdá, že téma konference je dobře zvoleno. Vedle vědecké a společenské hodnoty konference je pozoruhodné, že tímto způsobem bude možno seznámit zúčastněné vědce s esperantem a výhodou jeho využití pro rychlé a plnohodnotné dorozumění při vědeckých diskusích. Jednacími jazyky na konferenci budou esperanto, slovenština a některý ze světových jazyků (angličtina, francouzština, němčina, ruština) podle počtu účastníků mluvících uvedenými jazyky. Doktor Medveděv získal pro svůj projekt sponzory, mezi nimiž je i populární skupina **Team**, a podporu správních, společenských a politických institucí na Slovensku. Zaznamenali jsme, že velké pozornosti se mu dostalo i při jeho návštěvě řady universitních a vědecko-výzkumných institucí v Brně.

Dne 16.10.1993 byl udělen čestný doktorát Vysoké Školy veterinární a farmaceutiské v Brně RNDr.Ing.Jaromíru Šikulovi, CSc. Prof. Šikula, kromě své záslužné vědecké práce, je znám široké veřejnosti jako poradce, např. pro zahrádkáře, je odborníkem na potraviny a autorem známého regeneračního a posilujícího přípravku Stimulus. Profesor Jaromír Šikula je rovněž dlouholetým členem a funkcionárem Klubu esperantistů v Brně. Srdečně blahopřejeme.

Klub esperantistů v Brně

Esperanta užívá k šíření tradičních léčebných metod čínské medicíny, mimo jiné i akupunktury, Vědecko-technický esperantský svaz při Čínské akademii věd. Studium esperanta je na mnoha čínských univerzitách povinné, neboť je zájem vychovávat odborníky, kteří budou získané poznatky nejen prakticky využívat, ale kteří se budou i aktivně zúčastňovat mezinárodní výměny vědeckých informací. Esperanto se vyučuje šest hodin týdně. Užitečnost této iniciativy mohou dobře posoudit např. v Polsku, kde již v pěti městech čínští lékaři vyučují tradiční čínské léčebné postupy, zejména akupunkturu a speciální masáže. Tyto přednášky se konají v esperantu a navštěvují je spolu s polskými studenty i mladí odborníci z Belgie, Holandska a Německa.

Písemný kurs esperanta začal otiskovat časopis Naše rodina. Napsal jej zkušený autor esperantských učebnic, Josef Cink. Úvodem Naše rodina publikovala články Jaroslava Maříka o mezinárodní esperantské měně a Darii Michalové-Sokolové o katolickém esperantském táboře v Sebranicích.

AIS - Mezinárodní akademie esperanta v Praze uspořádá v týdnu od 7. do 14. července 1994 kolokvium o stavu a budoucnosti esperanta. Přednášky a diskuse se uskuteční v následujících oborech:

1. Jazyk esperanto
2. Esperanto, jako nositel kultury
3. Esperanto jako učební předmět
4. Esperanto - předmět vědy
5. Odborné využití esperanta
6. Esperanto v posudcích světa
7. Esperanto a informatika

Adresa pro zájemce:

RNDr.Ing. Petr Chrdle, Anglická 878, 252 29 Dobřichovice

Mortis Majstro Ota Sklenčka

Ota Sklenčka, la tutlande konata kaj ŝatata aktoro, rolinto en sennobraj prezentadoj teatraj, filmaj kaj radiofoniaj mortis en la aĝo de 74 jaroj, la 10an de septembro 1993. Estante junulo, li helpadis en Hradec Králové al sia patro, siatempe tre aktiva ĉef-delegito de UEA en ĈSR, en lia movad-laboro. Ĝis sia morto li estis membro de nia klubo kaj ĈEA. Antaŭ du jaroj li estis gasto de la Esperanto-rondeto en Benešov, por rakonti pri sia vivo. (Mi estis veninta por aŭdi tion.)

J. Mařík, Esperanto-klubo Praha

Nosit sovy do Atén

En la 8-a n-ro 1992 de Heroldo de Esperanto aperigis Bernard Golden interesan artikolon pri proverboj, kiel "Porti strigojn al Ateno", kiuj estas uzeblaj en situacio, kiam iu faras aŭ proponas ion, kio estas senutila, superflua aŭ vana. Li prezentis kelkajn tiaspecajn diverslingvajn proverbojn kiel:

Angla: **Porti karbon al Newcastle** (= tie troviĝas karbonminejo). Hungaraj: **Porti akvon al Danubo. Porti la teron al monteto.** Romia: **Porti lignon en la arbaron.** Franca: **Porti akvon al la maro.** Rusaj: **Porti samovaron al Tula** (= produktejo de samovaroj). **Iri al Tula kun propra samovaro.**

En la ĉeĥa lingvo ni uzas kutime la roman proverbon, sed en la kolekto de ĉeĥaj kaj slavaj proverboj de F.L. Čelakovský troviĝas ankaŭ tiuj ĉi:

Instrui maljunan hundon boji. Instrui paseron (aglon) flugi. Montri al lupo vojon en arbaron.

B.Golden mem proponas jenajn Esperantajn proverbojn:

Porti krokodilojn al klubkunvenoj. Iri al kongreso kun la propra edzino. Propagandi Esperanton inter Akademianoj.

Omluva a tisková oprava:

Omlouvám se panu Jaroslavu Maříkovi, za to, že jsem chybným přepisem dat v jeho článku o historii pražského esperantského klubu (2. část) neúmyslně změnil správný letopočet 1992 na 1922. Současně prosím všechny čtenáře, aby si opravili v 2. čísle časopisu "bulteno", ročník 1993, na str. 7 chybně uvedený údaj a to na řádcích 27 a 38. Děkuji

Karel Daněk

KONCIZE

V Nizozemí byla vydána v překladu do esperanta kniha "Vyprávění o sarajevském obléhání" (Rakontado pri la Sarajeva sieĝado). Kniha nejdříve vyšla ve francouzštině a nyní i v esperantu.

Norský esperantský svaz diskutoval o jazykové situaci na Severu. Je zde užíváno 23 jazyků - i když některé jen pro malý okruh uživatelů. Svaz požádal ministerskou radu, aby jednala o esperantu jako o školním předmětu.

Bulharské esperantské družstvo je obchodní podnik bulharských esperantistů. Letos vykázal zisk 475.000 leva, jehož valná část bude reinvestována.

Informace o slovníku

Dlouho pocitovaná potřeba vydání nového slovníku pro Čechy vedla v roce 1984 na jednání SAEST v Brně k rozhodnutí pověřit samideána Zdeňka Hršela z Brna sestavit nový slovník. Spolu s prvními spolupracovníky Blažkem, Hradilem, Malovcem, Polenským, Vaněčkem připravovali nejdříve česko-esperantskou část. Dne 6. července 1987 byl redakční radou SPN schválen námět na vydání oboustranného slovníku a v září 1987 podepsal vedoucí autor Z.Hršel se spoluautory K.Kraftem a M.Malovcem smlouvu na knižní vydání slovníku v rozsahu do 38 AA (autorský arch = 36000 znaků včetně mezer) v edici kapesních slovníků s termínem vydání do konce roku 1996.

Počet spolupracovníků se rozšířil: ing. Pluhař, dr. Traxler, J. Mařík, dr. Kavka, A. Staňura, dr. Krause, E. Jelínková, ing. Werner a další, kteří pomáhali sestavovat kartotéku (J. Svatoš, M. Lorková) a psaní čistopisu (E. Konečná, V. Gavandová). Rukopis byl odevzdán nakladatelství v říjnu 1989.

Recenzi prováděla dr. Barandovská jako esperantistka, dr. Rejsek jako odborník na slovníky a paní Valentová jako redaktorka SPN. Recenzovaný rukopis byl vrácen 23. srpna 1990 s tím, že rukopis má 45 AA, je nutno ho zkrátit na domluvených 38 AA, a je třeba dodržet zvyklosti SPN, i když jsou proti zvyklostem esperantských slovníků. Konkrétně se jedná převedení odvozenin vytvořených předponami z hnázda kořene pod písmeno předpony (bopatro pod B, gepatroj pod G, zatímco v původním rukopise byla obě slova v hnázde patr/o). Dále se jednalo o doplnění rodu podstatných jmen v česko-esperantské části (pro návštěvníky naší vlasti) apod.

Autoři se rozhodli přepracovat slovník na počítači, který umožňuje neomezeně často texty upravovat, aniž by se po každé změně musela stránka přepisovat. Nakonec bude možné provést automatickou sazbu bez zásahu sazeče-nesperantisty, který by nadělal zbytečné chyby a překlepy.

Dále bude možné slovník rozšířit na střední rozsah.

Společenské změny způsobily, že SPN na určitou dobu zcela ztratilo o vydání slovníku zájem a nyní požaduje zajištění odbytu. K tomu se svaz či někdo jiný sotva zaváže. V současné době máme slovník připraven v rukopise na disketách v textovém editoru T602. Je nutno vychytat "mouchy" (např. překlepy, omyly apod.). Autoři přivítají pomoc od nejrůznějších specialistů nebo vydavatelů.

Náměty vyžádejte na adresu: Karel Kraft, Županovice 49, 262 15 Borotice, tel. 0305/95163.

M.Malovec

Kongresové poplatky na 67. kongres SAT 1994-07-16/23 ve Strážnici

Pro české účastníky	do 31.1. :	do 15.4. :	později:
členové SAT	500 Kč	600 Kč	700 Kč
SAT – manželé	800 Kč	950 Kč	1100 Kč
SAT – mládežníci	250 Kč	300 Kč	350 Kč
hosté	700 Kč	850 Kč	1000 Kč
hosté – manželé	1000 Kč	1200 Kč	1400 Kč
(pro slovenské účastníky za dvojnásobek uvedených částek ve Sk)			

Blahopřejeme našemu příznivci, panu Ing. Ivanu Pilipovi, ke zvolení předsedou KDS.

Klub esperantistů Praha

Esperantista Klubo Praho:

JANUARO:

3.	Ĉeĥa Respubliko - 25-jara	J. Patera
10.	Problemoj de interkomunikado (teoriaj kaj aplikataj aspektoj)	Dr. Heřman
17.	Prof. Vladimiro X, kreanto de kosmaj lingvoj	J. Mařík
24.	Libera tribuno	
31.	Teatro de unu aktoro kaj la festivalo en Cheb	E. Seemanová

FEBRUARO:

7.	Promenoj tra Prago	J. Patera
14.	La revolucio en la stronomio	Mráz
21.	La Jarkunveno de la Klubo	
28.	P. Blaise: Miaj memoroj pri Zamenhof	J. Mařík

MARTO:

7.	Pri problemoj de la vivomedio	Ing. Pluhař
14.	Gramatiko en kubo	E. Seemanová
21.	Promenoj tra Prago	J. Patera
28.	Interesaĵoj en la astronomio	Mráz

Esperantista Klubo Brno :

JANUARO:

4. Retrospektive kaj perspektive
12. Avinjono, la dua Romo en la 14-a jarcento
19. Vojago tra Skandinavio - daŭrigo (diapozitivoj)
26. La Jarkunveno de la Klubo

Mgr. Z. Hršel
A. Baláš
J. Handlová
J. Malá

FEBRUARO:

2. Frato Francisko el Asizo
9. Ĉu vi timas hirundojn?
16. El la mondo de fabloj
23. Tradicia kaj moderna medicinoj

M. Malovec
RNDr. E. Wohlgemuth
M. Lorková
RNDr. Ing. J. Šikula

MARTO:

2. Egeaj civilizacioj
9. La Torina tolo
16. Tra Hispanio kaj Portugalio en Afrikon (diapozitivoj)
23. Motivigaj subliminalaj kasedoj
30. Du tagoj kun Ŝri Satja Saji Baba

J. Vondroušek
Š. Roušková, Říčany u Prahy
J. Veselá
L. Huf, Ivanovice na Hané
K. Daněk

* * ATENTU * * NEPŘEHLEDNETE * * ATENTU * * NEPŘEHLEDNETE * *

Počínaje 10. lednem 1994 mění Klub esperantistů v Brně místo a den KONÁNÍ KLUBOVÝCH VEČERŮ. OD TOHOTO DNE SE BUDEME SCHÁZET PRAVIDELNĚ VŽDY VE STŘEDU V KLUBOVNĚ NA STAROBRNENSKÉ ULICI, V DOMĚ Č. 15.

Jiří Středa

Pri Jurášek, kiel li iğis Sankta Jurášek Respektinda

(daŭrigo)

Estis jam vespero, kiam la Malgranda Jurášek ekstaris sur la supro de la alta monteto. Li renkontis tie ankoraŭ du lastajn blankajn nubojn. Ili ĝuste intencis forflugi.

"Atendu, atendu, blankaj nubetoj," vokis la Malgranda Jurášek. "Mi nur demandos vin pri io. Mi ne retenos vin longe, kamaradoj."

"Ni rapidas, ni rapidas,
post la mownton, post la mownton,
por la Suno prepari
noktan dormadon
dormadon, dormadon, dormadon."

"Ĉu vi ne scias, kie mi trovus kaptitan reĝidinon kaj kruelan drakon?"

"Reĝidinoj abundas sur la tero kiel floroj, sed neniu kaptita, kaptita, kaptita, kaptita. Pri drakoj ni longe ne aŭdis, aŭdis, aŭdis, aŭdis."

"Do aŭdis aŭ ne aŭdis?"

"Eble konsilus, konsilus al vi, la hirta Fulmotondro, Fulmotondro. Tiu scias pri ĉia diablaĵo kaj malicaĵo."

"Kie mi trovos la hirtulon?"

"Kie fajreras, tie estas Fulmotondro."

"Dankon por la konsilo."

"Ni jam venas,
ni jam venas,
Sunan liton
ni kusenas, ni kusenas."

La nubetoj malaperis malantaŭ la monteto, kaj la Malgranda Jurášek batis la monteton per ferita boto. Li elbatis fajreron, kaj tuj ĉeestis Fulmotondro.

"Kie tondras?"

"La nubetoj konsilis al mi ..."

"Ho, tiuj nubetoj, ili faras ŝercon post ŝerco. Do konfesu, kion vi dezirus?"

"Mi serĉas drakon, kiu tenas en prizono reĝidinon. Mi ne scias, kien plu."

"Drakon vi serĉas? Drakon, kiu tenas reĝidinon en prizono? Mi vagas tra la tutu mondo, ĉiujn montojn mi transkuras, ĉiujn angulojn mi esploras, per hela lumo mi prilumas, sed drakon mi jam longe ne vidis."

"Ho, domaĝe."

"Se mi vidus ĝin, junuleto, mi donus al ĝi lecionon. Tuj ĝi perdus emon teni reĝidinon en prizono."

"Atendu, atendu! Mi venis por batali kontraŭ la drako."

"Nu, nu! Kiom vi ekkoleris! Ĉu vi ne estas nia parenco? Mi ekbatas, kaj vi tuj flamas!"

"Do vi nenion scias?"

"Mi bedaŭras, al vi mi efektive dezirus lumi. Kaj ĉu vi scias, kion mi faros? Mi sendos ĉi tien mian kuzon, kiu estas sperta. Tiun demandu. Super drako pendas hako, super drako pendas hako!"

Fulmotondro ridis "hihihi", sur la montetopinto krakis frapo, fulmo ekfajris, brulaĵo fiodoris, kaj Fulmotondro estis for. Post Jurášek, kvazaŭ kreskinte el la tero, staris tute alia frato.

"Kio vin turmentas?"

"Mi klarigos, sed unue diru vi, kiu vi estas."

"Mi estas Noktulo."

"Noktulo?"

"Noktulo kaj punkto."

"Se vi estas Noktulo, mi estas Noktotuko!"

"Dirlididi! Tage Tagulo, nokte Noktulo. Kial vi - miras?"

"Neniam mi aŭdis tian nomon. Pardonu, amiko."

"Tage mi gardas longan kaj trankvilan Tagon, nokte profundan kaj kvietan Nokton."

"Ho, vi certe konsilos al mi."

"Jes kaj ne. Dependas, pri kio temas."

"Mi serĉas kruelan drakon, kiu tenas en prizono reĝidinon. Mi venkos la drakon, kaj hejme oni ĉesos nomi min 'Malgranda Jurášek'. Ĉu vi helpos min?"

"Mi konas unu drakon, sed mi ne scias, ĉu ĝi estas kruela."

"Kaj ĉu ĝi tenas reĝidinon en prizono?"

"Ili loĝas komune, sed ĉu ĝi prizonas ŝin aŭ ne, mi ne scias."

"Ĉefa aféro, ke drako ekzistas. Diru la vojon kaj mi iros batali."

"Do venu, ni kuros malsupren de sur la monteto kaj mi dume priskribos la vojon."

Ili kuris malsupren de sur la alta monteto, adiaŭis unu la alian kaj ridis kiel plej bonaj kamaradoj.

Jurášek eksidis sur la punktomakula ĉevalo, henanta amiko, kaj dum la Noktulo rapidis kvietigi la profundan Nokton, Jurášek rajdis tien, kien la Noktulo sendis lin. Al la reĝidino Ilonja.

Kaj tiel li venis al fortika kastelo. Fortika kiel roko, kiel forĝista amboso. Nur stultulo povus la regan kastelon opinii prizono.

Kiam la koko sur la ventoflageto de la plej alta turo trifaje kokerikis, la tutu kastelo vekiĝis. De la kontraŭflanka turo trumpetisto petole fanfaris, kaj poste sur la muregoj flirtis kaj svingiĝis standardoj, flagoj, blazontukoj kaj rubandoj, kaj en la bunta flaga festo komenciĝis nova tago.

Svarmantaj kuiristoj kuregis el la kuriejo en la provizejon, el la provizejo en la kuirejon, de fajro al knedujo, de knedujo al fajro. Ili rulas paston, bakas kukojn, ankaŭ bulkojn, rostas kokidojn, raspas nuksojn. Kion la kuiristoj kuiras, bakas kaj fritas, tion ili orname aranĝas sur pletoj kaj ĉiujn ĉi frandajojn forportas al la reĝidino kiel matenmanĝon. Post matenmanĝo venas lunĉo, post la lunĉo tagmanĝo, poste vespermanĝo, malgrandaj dolĉaĵoj por frandi, por leki, por suĉi kaj trinki. Intertempe reĝidino Ilonja dancis kaj kantis.

Mia ĉambro en kastelo
kun sep pordoj kaj ŝlosilo.
Mian liton puntoj ĉarmas,
sur la ŝranko bildoj svarmas.
En ĝi la ŝlosilo pendas.
Kiun tie ĉi atendas?

(daŭrigota)

Klub esperantistů, pošt. Přihr. 154, 657 54 Brno 2

Schůzky s programem v úterý večer ve Spojklubu, Šilingrovo nám. 3/4, boční vchod z ulice Dominikánské.

* BULTENO * Věstník Klubu esperantistů v Brně je vydáván od roku 1952.

Toto číslo připravili: Josef Vondroušek, Mgr. Zdeněk Hršel, Miroslav Malovec, Ing. Karel Daněk, Mgr. Milena Picková

NOVINOVÁ ZÁSILKA

Podávací pošta Brno 2, Snížené výplatné povoleno 7.3.1990, JmŘS Brno, č.j. P/3 - 2982